

Motion till riksdagen 2024/25:2005

av John E Weinerhall (M)

Ett fritt och konkurrenskraftigt jordbruk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda hur regelförenklingar och avregleringar i jordbruket kan införas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda förutsättningar för sänkta skatter och därmed bättre ekonomiska villkor för jordbruket och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett levande och välmående jordbruk är av stor vikt för vårt land i en rad avseenden. Det svenska jordbruket ser till att svenska hushåll har mat på bordet och det håller våra landskap fortsatt öppna. Dessutom är det svenska jordbruket ett av de mest hållbara i världen och använder förhållandevis lite kemikalier i produktionen. Ur miljösynpunkt bidrar det närodlade och lokalproducerade till kortare transporter jämfört med om vi importerar samma varor från andra länder. En ytterligare aspekt som blivit allt viktigare i och med det förändrade säkerhetsläget och hoten om handelskrig är att ett starkt svenskt jordbruk upprätthåller en hög självförsörjningsgrad. Sveriges självförsörjningsgrad är idag mycket låg och uppgår till hälften av vår totala konsumtion. Detta till skillnad från våra grannländer som har betydligt högre självförsörjningsgrad. I händelse av kris eller krig kan vi alltså inte räkna med att kunna försörja vår egen befolkning med mat.

Det svenska jordbruket behöver stärkas och då krävs det att politiken kan ge förutsättningar för detta. I samband med sommarens torka blev det uppenbart för många att det svenska jordbruket har alldeles för små marginaler för att våra lantbrukare ska kunna klara längre torkperioder även om det inte borde ha kommit som en överraskning för någon. Om våra svenska bönder hade haft mer gynnsamma ekonomiska och regelmässiga villkor hade de stödpaket som presenterats, även om dessa inte heller är tillräckliga för att kompensera för årets bortfall i produktionen, inte behövts.

Svenskt lantbruk behöver inte stöd och subventioner utan villkor och marginaler som gör att de kan konkurrera internationellt och bygga upp buffertar inför krisår. Därför måste politiken avreglera jordbruket och lätta på skattebördan – något som för övrigt behövs för företagare generellt. För att stärka jordbrukets ekonomiska villkor borde dieselskatten sänkas. Idag betalar jordbruket högre dieselskatt än gruvnäringen vilket inte är rimligt. Vidare borde de sociala avgifterna för företagare generellt sänkas och punktskatter som exempelvis skatt på växtskyddsmedel som drabbar lantbrukets lönsamhet bör avskaffas.

Trots att Europeiska unionen har en gemensam jordbrukspolitik skiljer sig lagstiftningen och villkoren stort mellan medlemsländerna. Sverige är exempelvis det enda landet i EU med ett lagstiftat beteskrav. Givetvis ska vi ha en god omsorg om djuren i svenskt jordbruk men det får inte bli övernitiskt och få den paradoxala effekten att konsumtion av kött från länder med sämre djuromsorg ökar för att det blir billigare för konsumenterna. Därför borde det svenska djurskyddet göras mer flexibelt och stå i bättre proportion till övriga EU-länder. Vidare borde Sverige tillse att få undantag för nitratdirektivet som begränsar möjligheten, inte minst för grisbönder, att ha en lika stor omfattning på produktionen som danska grisbönder exempelvis kan ha. Sverige borde höja gränsvärdena för hur mycket gödsel som får spridas på jordbruksmarkerna. Generellt behövs regelförenklingar anpassade efter vår omvärld och arbetet med att förenkla administrationen som myndigheter kräver måste växlas upp.

Med regelförenklingar och skattesänkningar kan vi tillse att företagsklimatet i allmänhet och att lantbrukets konkurrenskraft stärks i synnerhet. Det svenska jordbruket är viktigt för miljön, vår tillväxt och vår krisberedskap. Sveriges bönder förtjänar förändring.

John E Weinerhall (M)